

Sygn. akt II Ca 1785/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Radomska-Stęplewska

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2023 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. K.

przeciwko (...) S A z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z dnia 4 sierpnia 2022 r.

sygn. akt V C 541/21

oddala apelację;

zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Małgorzata Radomska – Stęplewska

UZASADNIENIE

A. K. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Serwis (...) z siedzibą w P., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, pozwem z 6 kwietnia 2021 r. (data wpływu do sądu) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. (poprzednio (...) S.A. z siedzibą w W.), na rzecz powoda kwoty 9.635,82 zł wraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 grudnia 2020 r. do dnia zapłaty. Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że 27 października 2020 r. około godz. 17.30 miała miejsce kolizja drogowa, w wyniku której uszkodzeniu uległ pojazd marki C. (...) o nr rej. (...), stanowiący własność P. S.. Sprawca kolizji posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego. Bezpośrednio po kolizji pojazd został odholowany do zakładu naprawczego powoda i uszkodzowanemu wydano pojazd zastępczy marki S. (...) o nr rej. (...) – na okres od 27 października 2020 r. do 25 listopada 2020 r., a następnie pojazd zastępczy marki M. (...) o nr rej. (...) na okres od 25 listopada 2020 r. do 11 stycznia 2021 r. Uszkodzony pojazd był przez uszkodzowanego wykorzystywany w celu zapewnienia podstawowych potrzeb transportowych. Na mocy umowy cesji powód nabył od uszkodzowanego wierzytelności przysługującą mu wobec pozwanego w związku ze zdarzeniem z 27 października 2020

r. Powód wystawił fakturę VAT (...) obejmującą m.in. koszty najmu pojazdu zastępczego marki S. - 7.847,40 zł (29 dni w stawce dobowej 270,60 zł brutto) oraz marki M. - 14.452,50 zł (47 dni w stawce dobowej 307,50 zł brutto), koszty obsługi poza godzinami pracy biura powoda - 61,50 zł. Powód dochodzi zapłaty kwoty 9.635,82 zł, w tym 9.574,32 zł tytułem kosztów najmu pojazdów zastępczych i 61,50 zł tytułem kosztów obsługi poza godzinami pracy biura powoda. Powód zaznaczył, że pozwany uznał za zasadny jedynie okres 41 dni najmu pojazdu zastępczego i wypłacił z tego tytułu 5.345,58 zł. Nadto wyjaśnił, że dochodzi zapłaty odsetek ustawowych od kwoty 9.635,82 zł od 1 grudnia 2020 r. jako następującego po dniu, w którym upłynął ustawowy termin na wypłatę odszkodowania.

W odpowiedzi na pozew z 3 września 2021 r. (data wpływu do sądu) pozwany (...) S.A. z siedzibą w W., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany zakwestionował zasadny czas najmu pojazdów zastępczych, naliczone koszty obsługi poza godzinami pracy biura powoda, ale nie kwestionował rynkowości stawek najmu powoda. Pozwany zarzucił poszkodowanemu, że nie skorzystał z korzystniejszej oferty najmu złożonej przez ubezpieczyciela, czym naruszył obowiązek minimalizowania szkody. Pozwany przyznał, że wypłacił kwotę 5345,58 zł (130,38 zł brutto x 41 dni) tytułem najmu pojazdów zastępczych. Wskazał, że w dniu zgłoszenia szkody - 30 października 2020 r. poinformował powoda drogą mailową o możliwości najmu pojazdu zastępczego od pozwanego. Podał wówczas wysokość stawki i dane kontaktowe do zorganizowania najmu pojazdu zastępczego. Pozwany dodał, że powód nie wykazał konieczności pracy poza godzinami pracy biura, a sama umowa najmu została zawarta w dniu następnym tj. 28 października 2020 r.

W kolejnych pismach procesowych strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Wyrokiem z dnia 4 sierpnia 2022 r. Sąd Rejonowy Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu:

zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 922,50 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 27 stycznia 2021 r. do dnia zapłaty,

oddalił powództwo w pozostałym zakresie,

koszty procesu stosunkowo rozdzielił, obciążając nimi powoda w 96% oraz pozwanego w 4%, pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się wyroku.

Apelację od ww. wyroku wniósł powód, zaskarżając go **w części:**

oddalającej powództwo co do kwoty **8.713,32 zł** wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 27 stycznia 2021 r. do dnia zapłaty, **tj. w pkt 2 wyroku,**

dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach procesu w zakresie obciążenia Powoda w 96% zaś Pozwanego w **4%**, **tj. w pkt 3 wyroku.**

Wskazanemu rozstrzygnięciu powód **zarzucił:**

1. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegające na dowolnej, a nie

swobodnej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego, polegające na:

a) błędnym przyjęciu, iż uzasadniony czas najmu pojazdu zastępczego winien trwać przez 44 dni podczas, gdy rzeczywisty czas najmu pojazdu wynosił 76 dni, albowiem w tym okresie poszkodowany pozbawiony był możliwości korzystania z pojazdu z uwagi na rzeczywisty proces naprawy, a nie jak przyjął Sąd I instancji czas technologiczny. Nadto zgodnie z opinią biegłego, powołanego w niniejszej sprawie, nawet w przypadku przyjęcia krótszego przez Sąd terminu, zasadnym było przyjęcie co najmniej wariantu II wskazanego w treści opinii, tj. okresu 51 dni,

b) przyjęciu iż technologiczny czas naprawy jest rzeczywistym czasem, w którym pojazd może zostać naprawiony, tj. uwzględniającym wszystkie czynniki wpływające na realny czas naprawy, w tym m.in. czas oczekiwania w kolejce, całkowity proces lakierowania uwzględniający czas schnięcia każdej z powłok lakierniczych,

c) przyjęciu, iż powód nie wykazał w żaden sposób czynności polegających na zamówieniu części niezbędnych do naprawy pojazdu podczas, gdy w zgromadzonym materiale dowodowym znajduje się korespondencja w okresie od dnia 25 listopada 2020 r. do dnia 7 grudnia 2020 roku, z której jednoznacznie wynika, iż zamówienie części zamiennych miało miejsce w dniu 25 listopada 2020 oraz 4 grudnia 2020 r.,

d) przyjęciu, iż pozwany przedstawił ofertę w rozumieniu przepisu art. 66 § 1 k.c. podczas, gdy jak już zostało wskazane przez pozwanego w pismach, propozycja przedstawiona przez pozwanego nie zawierała elementów istotnych w tym m.in. pojazdów odpowiadających segmentowi pojazdu uszkodowanego, tym samym uszkodowany uprawniony był do poszukiwania ofert, które takie pojazdy posiadają,

e) przyjęciu, iż powód naliczając opłatę dodatkową za obsługę poza godzinami pracy naliczył kwotę, która w żaden sposób nie wynikała z zawartej umowy najmu między pokrzywdzonym a powodem. Jak już zostało wskazane przez powoda w licznych pismach, wydanie pojazdu i zawarcie umowy nastąpiło poza godzinami pracy serwisu, które są dostępne zarówno na witrynie, jak i stronie internetowej powoda. Wskazać należy, że stawka ustalona przez powoda, w żaden sposób nie odbiega od stawek stosowanych przez inne podmioty, które pobierają kwotę za tego typu usługę.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.: art. 361 § 2 k.c. poprzez niezasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów najmu pojazdu zastępczego w kwocie odpowiadającej normalnym następstwom szkody powstałej w dniu 7 czerwca 2016 r.

Z uwagi na powyższe, apelujący wniósł o:

uwzględnienie apelacji w całości i zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda dodatkowo kwoty **8.713,32 zł** wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 27 stycznia 2021 r. do dnia zapłaty,

zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie przed Sądem pierwszej instancji,

zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie przed Sądem drugiej instancji.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Odwoławczy przyjął ustalenia faktyczne Sądu I instancji, zawarte w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku jako własne. Podzielając dokonaną przez ten Sąd ocenę zebranego materiału dowodowego, Sąd Okręgowy zgodził się też z rozważaniami prawnymi Sądu Rejonowego.

Za niezasadne uznać należało zarzuty dotyczące naruszenia przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 par. 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego oraz zarzut naruszenia prawa materialnego - art. 361 § 2 k.c.

Mając na uwadze przebieg likwidacji istotnej dla sprawy szkody, w ocenie Sądu Okręgowego uzasadniony czas najmu pojazdu zastępczego nie powinien przekraczać przyjętych przez Sąd I instancji 44 dni, tj. od 27.10.2020 r. do

26.11.2020 r. oraz od 4.12.2020 r. do 17.12.2020 r. Skoro bowiem w dniu 25.11.2020 r. nastąpiła ze strony pozwanego weryfikacja kosztorysu – kalkulacji kosztów naprawy (k. 95), to warsztat naprawczy powinien od razu zamówić części zamienne i po ich otrzymaniu dokonać naprawy. Tymczasem części zamienne zostały zamówione przez powoda dopiero w dniu 4.12.2020 r. Wbrew twierdzeniu apelującego, w aktach sprawy brak korespondencji mailowej w sprawie zamówienia części w okresie między 25.11.2020 r. a 4.12.2020 r. Maile dotyczące zamówienia części między powodem a dostawcą części pochodzą dopiero z 4.12.2020 r. (k. 94), 5.12.2020 r. (k. 93) i 7.12.2020 r. (k.92). Sąd Rejonowy prawidłowo zatem uznał, że przyczyną wydłużonego czasu naprawy była niewłaściwa organizacja pracy warsztatu naprawczego, co skutkowało przyjęciem, że okres wynajmu pojazdu zastępczego był uzasadniony jedynie w okresie 44 dni, który odpowiadał okresowi prawidłowo przeprowadzonej likwidacji szkody.

Sąd Okręgowy podzielił też stanowisko Sądu Rejonowego co do wysokości uzasadnionych kosztów najmu pojazdu zastępczego, które za okres najmu uznany przez pozwanego (tj. 41 dni) winny nie przekraczać stawki dobowej najmu, wskazanej w ofercie przedstawionej przez pozwanego poszkodowanego.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w orzeczeniu w sprawie III CZP 20/17, w którym wskazał, że nie mogą być uznane za celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki, które nie są konieczne do wyeliminowania negatywnego następstwa majątkowego w postaci utraty możliwości korzystania z uszkodzonego (zniszczonego) pojazdu, gdyż następstwo to może być wyeliminowane - bez uszczerbku dla godnych ochrony interesów poszkodowanego - w inny, mniej uciążliwy dla dłużnika sposób. Jeżeli zatem ubezpieczyciel proponuje poszkodowanemu - we współpracy z przedsiębiorcą trudniącym się wynajmem pojazdów - skorzystanie z pojazdu zastępczego równorzędnego pod istotnymi względami pojazdowi uszkodzonemu albo zniszczonemu (zwłaszcza co do klasy i stanu pojazdu), zapewniając pełne pokrycie kosztów jego udostępnienia, a mimo to poszkodowany decyduje się na poniesienie wyższych kosztów najmu innego pojazdu, koszty te - w zakresie nadwyżki - będą podlegały indemnizacji tylko wtedy, gdy wykaże szczególne racje, przemawiające za uznaniem ich za „celowe i ekonomicznie uzasadnione”.

W przedmiotowej sprawie, pozwany już w dniu zgłoszenia szkody, poinformował powoda, że oferuje możliwość bezgotówkowej organizacji wynajmu pojazdu zastępczego oraz o akceptowalnych stawkach tego najmu w przypadku zawarcia umowy najmu przez poszkodowanego z pominięciem zakładu ubezpieczeń. Wbrew twierdzeniu apelującego, pozwany wykazał, że jego oferta najmu pojazdu zastępczego była realna, gdyż przedłożył umowę o współpracy w zakresie wynajmu pojazdów zastępczych z (...) SA w W. z dnia 14.08.2018 r. wraz z aneksem z dnia 1.08.2019 r. i załącznikami (k.42-49).

Za nieuzasadniony Sąd Okręgowy uznał też zarzut apelacji dotyczący błędnego przyjęcia przez Sąd I instancji, że powód nie może domagać się zwrotu kosztów w zakresie kosztów obsługi szkody po godzinach pracy biura.

Wyjaśnić należy, że w normie art. 361 k.c., określającym granice odpowiedzialności odszkodowawczej mieszczą się wydatki i koszty związane ze zdarzeniem wywołującym szkodę. Zatem ocena, czy poniesione koszty są objęte odszkodowaniem przysługującym od sprawcy bądź jego ubezpieczyciela, musi być dokonana przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności sprawy, a w szczególności uzależniona jest od ustalenia, czy zachodzi normalny związek przyczynowy pomiędzy poniesieniem tego wydatku a wypadkiem, oraz czy poniesienie tego kosztu było obiektywnie uzasadnione i konieczne. Z zebranego materiału dowodowego wynika, że w dniu 27.10.2020 r. poszkodowanemu wydano jedynie pojazd zastępczy, a formalności w postaci podpisania dokumentów, w tym umowy najmu dokonano kolejnego dnia – 28.10.2020 r., a więc w godzinach funkcjonowania biura. Brak zatem podstaw do tego, żeby żądane przez powoda koszty obsługi poza godzinami pracy biura uznać za uzasadnione.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powoda jako bezzasadną.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, zasądając od powoda na rzecz pozwanego kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Małgorzata Radomska-Stęplewska